

POLITYKA PRZESTRZEGANIA PRAWA KONKURENCJI

W

Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu – Związku Stowarzyszeń

WSTĘP

Niniejszy dokument zawiera najistotniejsze zagadnienia dotyczące przestrzegania przepisów prawa konkurencji w Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu – Związku Stowarzyszeń z siedzibą w Warszawie, a jego nadrzędnym celem jest zapewnienie przejrzystości działań Forum oraz jego członków w zakresie zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym w szczególności z przepisami prawa konkurencji. Z uwagi na istotne znaczenie zasad uczciwej konkurencji w ramach organizacji, Forum przykłada dużą wagę do systematycznego podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości wszystkich jego członków na temat zasad konkurencji oraz narzędzi, które umożliwią skuteczną identyfikację i zapobieganie ryzykom związanym z prawem antymonopolowym.

Forum w swojej działalności kieruje się postanowieniami Polityki, przy czym ma ona charakter wewnętrzny i informacyjny. Nie może być więc traktowana jako jakakolwiek forma porady prawnej. Forum, jego członkowie oraz podmioty współpracujące z Forum, każdorazowo w przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących postępowania i kontaktów z konkurencją, powinni skonsultować się z osobą upoważnioną (działem prawnym) i poprosić o wskazówki.

Niniejsza Polityka nie opisuje wszystkich możliwych zdarzeń i okoliczności, na które Forum i jego członkowie oraz podmioty współpracujące mogą natrafić w swojej działalności statutowej.

DEFINICJE

Ilekróć w treści niniejszej Polityki będą używane następujące definicje, nadaje się im poniższe znaczenie:

- ① **Forum** - Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu – Związek Stowarzyszeń z siedzibą w Warszawie (00-515 Warszawa), przy ul. Żurawiej 32/34, lok. 117, wpisane do Rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, którego akta rejestrowe są przechowywane przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS: 0000981940, REGON: 52257958500000, NIP: 7011097018;
- ② **Polityka** – niniejsza Polityka Forum dotycząca przestrzegania przepisów prawa konkurencji;
- ③ **Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji** - Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r. poz. 85);
- ④ **Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów** – Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1714);
- ⑤ **Członkowie Forum** – podmioty posiadające statut członka zwyczajnego lub członka wspierającego zgodnie z postanowieniami statutu Forum;
- ⑥ **pracownicy** – pracownicy Forum lub Członków Forum zatrudnieni na podstawie umowy o pracę oraz współpracownicy podmiotów współpracujących z Forum lub z Członkami Forum na podstawie umów cywilnoprawnych w tym świadczących obsługę administracyjną i biurową.

INFORMACJE PODSTAWOWE - WPROWADZENIE DO PRAWA KONKURENCJI

Konkurencja stanowi mechanizm funkcjonowania gospodarki, który poprzez rywalizację i wzrost efektywności uczestników rynku prowadzi do optymalnej alokacji zasobów, a w konsekwencji do:

- (i) obniżania kosztów produkcji działalności,
- (ii) zwiększenia dostępności towarów i usług,
- (iii) innowacyjności oraz
- (iv) wzrostu dobrobytu społeczeństwa. Jej ochrona jest więc ważnym narzędziem ochrony wolności gospodarczej.

Podstawowym celem prawa konkurencji jest ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów, w tym ochrona konkurencji przed negatywnymi działaniami uczestników rynku, które to działania mogą zakłócać rozwój wolnej konkurencji i ograniczać możliwość swobodnego działania na wolnym rynku. Przepisy prawa konkurencji zakazują praktyk biznesowych, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji.

Do najważniejszych aktów prawnych regulujących zasady ochrony konkurencji należą:

na poziomie unijnym:

- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), Część trzecia Polityki i Działania Wewnętrzne Unii, Tytuł VII. Wspólne Reguły w Dziedzinie Konkurencji, Podatków i Zbliżenia Ustawodawstw.

na poziomie krajowym:

- Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
- Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów.

CZINY NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI

Czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Czynami nieuczciwej konkurencji są w szczególności:

- a) wprowadzające w błąd oznaczenie przedsiębiorstwa, towarów lub usług,
- b) naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa,
- c) nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy, nieuzasadnione wydłużanie terminów zapłaty za dostarczane towary lub wykonane usługi,
- d) pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie,
- e) utrudnianie dostępu do rynku,
- f) przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną,
- g) nieuczciwa lub zakazana reklama, organizowanie systemu sprzedaży lawinowej.

POROZUMIENIA OGRANICZAJĄCE KONKURENCJĘ I UZGODNIONE PRAKTYKI

Wchodząc w antykonkurencyjne porozumienia i uzgodnione praktyki, konkurenci próbują uniknąć rygorów i niepewności działania w warunkach konkurencyjnych, w wyniku czego konsumenci mogą płacić wyższe ceny, a innowacyjność zostaje ograniczona. Takie postępowanie szkodzi konkurencji i w ten sposób narusza prawo konkurencji. Celem Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest więc właśnie ochrona przed tego typu porozumieniami i praktykami poprzez przyjęte zasady i tryb ich przeciwdziałania.

Tego typu porozumienia i praktyki mogą dotyczyć wszelkich skoordynowanych działań co najmniej dwóch podmiotów lub ich związków, których celem jest doprowadzenie do wyeliminowania, ograniczenia lub naruszenia w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Takie porozumienia pomiędzy przedsiębiorcami, zwłaszcza pomiędzy tymi, którzy działają na tym samym szczeblu obrotu, mają z reguły szkodliwy wpływ na funkcjonowanie gospodarki. Ich zawieranie prowadzi do poważnych zakłóceń konkurencji, a tym samym skutkuje wzrostem cen, ograniczeniem innowacyjności czy też spowolnieniem rozwoju technicznego oraz ekonomicznego. Mogą one polegać w szczególności na:

- 1) ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów;
- 2) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji lub zbytu oraz postępu technicznego lub inwestycji;
- 3) podziale rynków zbytu lub zakupu;
- 4) stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
- 5) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- 6) ograniczaniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;
- 7) uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny.

POROZUMIENIA TEGO RODZAJU UWAŻANE SĄ ZA NIEZGODNE Z PRAWEM (CZĘSTO TEŻ W CAŁOŚCI LUB W ODPOWIEDNIEJ CZĘŚCI ZA NIEWAŻNE), BEZ ROZPATRYWANIA ICH ZASADNOŚCI LUB RZECZYWISTEGO WPŁYWU NA RYNEK.

CZYM JEST?

USTALANIE CEN

Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest ustalanie cen sprzedaży i odsprzedaży towarów. Porozumienia cenowe zaliczają się do najcięższych naruszeń przepisów prawa konkurencji (tzw. hardcore restrictions), a tym samym prawie zawsze są one sprzeczne z prawem. Zalicza się je powszechnie do zakazanych z uwagi na cel (przedmiot; object box). Szczególna szkodliwość porozumień cenowych wiąże się z tym, że w sposób bezpośredni pozbawiają one konsumentów możliwości zakupu towaru lub usługi po cenie niższej niż nielegalnie ustalonej.

PODZIAŁ RYNKU

Podział taki może mieć np. charakter terytorialny (geograficzny), kiedy strony porozumienia umawiają się co do tego, że każda z nich działać będzie wyłącznie na pewnym obszarze, nie podejmując konkurencji na innych obszarach, lub podmiotowy, kiedy strony porozumienia dzielą między siebie kontrahentów, ewentualnie asortymentowy, kiedy to strony dokonują podziału towarów lub usług (każda z nich rezerwuje sobie określony asortyment). Dzielone przy tym mogą być zarówno rynki sprzedaży, jak i rynki zakupu.

ZMOWA PRZETARGOWA

Praktykę taką stanowi "uzgadnianie przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny". Jest ona traktowana przez ustawodawcę jako szczególnie szkodliwa dla konkurencji. Warto zaznaczyć, że zmowa przetargowa może rodzić odpowiedzialność karną na podstawie art. 305 k.k. W szczególności art. 305 § 2 k.k. penalizuje wejście w porozumienie z inną osobą w celu wywarcia bezprawnego wpływu na wynik trwającego lub przygotowywanego przetargu albo postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

CZYM SĄ UZGODNIONE PRAKTYKI?

Uzgodniona praktyka polega na wymianie przez konkurentów informacji na komercyjnie wrażliwe tematy (np. przyszłe ceny, strategia handlowa, informacje na temat zamiaru lub braku zamiaru udziału w przetargach), o ile taka wymiana ma na celu lub pociąga za sobą ograniczenie konkurencji.

Uzgodnienia takie mogą być dokonywane w jakiegokolwiek formie – mogą to być pisemne umowy, uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców, a także nieformalne uzgodnienia (ustne, e-mailowe, lub dokonywane na prywatnych spotkaniach).

CZY ISTNIEJĄ WYŁĄCZENIA SPOD ZAKAZU ZAWIERANIA POROZUMIEŃ?

Zakazu zawierania porozumień antykonkurencyjnych nie stosuje się do porozumień, które:

- 1 przyczyniają się do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego;
- 2 zapewniają nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających z porozumień korzyści;
- 3 nie nakładają na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
- 4 nie stwarzają tym przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów.

Wszystkie przesłanki muszą być spełnione łącznie.

Przepisy prawa konkurencji mają zapewnić odpowiednią ochronę interesów zarówno przedsiębiorców, jak i konsumentów w szeroko rozumianym interesie publicznym. Wymiar ekonomiczny, jak również wymiar społeczny ochrony konkurencji, przejawia się w zapewnieniu wolności konkurencji oraz realizacji planów biznesowych na wolnym i konkurencyjnym rynku w ramach rywalizacji samodzielnych przedsiębiorstw.

Potencjalne naruszenie przepisów prawa konkurencji może wiązać się także z sankcjami natury prawnej. Za świadome lub nieumyślne zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną. Odpowiedzialność może dotyczyć również osób zarządzających. Prezes UOKiK może nałożyć na osobę zarządzającą karę pieniężną do 2 000 000 zł, jeżeli osoba ta umyślnie dopuściła do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów dotyczących porozumień ograniczających konkurencję.

Za naruszenie zakazów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną do 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

NADUŻYCIE POZYCJI DOMINUJĄCEJ

Pozycja dominująca – rozumie się przez to pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów.

Domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40%.

Pozycja dominująca nie jest zakazana *per se*. Zakazane jest jedynie nadużycie pozycji dominującej, które może być przejawiane poprzez, w szczególności, przy czym katalog ten nie jest zamknięty:

- narzucanie nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów;
- ograniczenie produkcji, zbytu lub postępu technicznego;
- sprzedaż wiązana.

KONTAKTY I SPOTKANIA Z KONKURENCJĄ

JAKICH TEMATÓW NIE PORUSZAĆ Z KONKURENCJĄ

Tematem rozmów z konkurencją nie powinny być ceny i inne warunki sprzedaży, podział rynków (według terytorium, przedmiotu obrotu itp.), podział klientów, koszty, zyski lub ich marże, inne warunki polityki handlowej, granice odpowiedzialności i gwarancji, ponieważ może to wpływać ograniczająco na konkurencję.

Należy natychmiast zaprzestać kontaktu, jeśli w rozmowie konkurencja porusza temat aktualnych lub przyszłych cen albo jakichkolwiek ich składników, czy jakiegokolwiek elementu strategii cenowej lub polityki handlowej.

Należy z dystansem podchodzić do każdej rozmowy, która zbacza w kierunku wspomnianych powyżej tematów. Dosłownie – rekomendowane jest wówczas oddalenie się lub odłożenie słuchawki, jeśli jest to konieczne do wycofania się z udziału (nawet biernego) w dyskusji.

Pozostanie w gronie uczestników takiej rozmowy, może skutkować późniejszym utrudnionym obaleniem domniemania w aktywnego udziału w rozmowie.

PRAKTYCZNE ASPEKTY
Nie omawiać ani uzgadniać (na piśmie lub w innej formie) w szczególności:

- cen ani metod wyceny, zmian cen, marż, kosztów, warunków sprzedaży, zakupu lub dostawy, sektorów sprzedaży, oferty produktów lub usług,
- zaproszeń do przetargów,
- możliwości produkcyjnych, sprzedaży ani danych na temat innych podmiotów konkurencyjnych,
- istotnych dla przedsiębiorstwa informacji z podmiotami konkurencyjnymi ani z ich przedstawicielami.

Nie należy:

- pozwolić innym uczestnikom wnioskować z milczenia, że zgadzamy się na propozycję koordynacji działań rynkowych,
- udzielać, omawiać ani wymieniać istotnych dla przedsiębiorstwa informacji bezpośrednio z podmiotami konkurencyjnymi ani z ich przedstawicielami,
- wykraść ani wykorzystywać tajemnic handlowych innych podmiotów gospodarczych.

Zakaz uczestnictwa:

- w działaniach stanowiących nieuczciwą konkurencję,
- w spotkaniach, których celem, przedmiotem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji.

ZASADY PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW ANTYMONOPOLOWYCH I OCHRONY KONKURENCJI OBOWIĄZUJĄCE FORUM I JEGO CZŁONKÓW

Celem Forum jest tworzenie warunków sprzyjających działalności produkcyjnej energochłonnych branż przemysłu w Polsce, kształtowanie podstaw dla długotrwałego i stabilnego rozwoju energochłonnych sektorów i podsektorów polskiego przemysłu w szczególności poprzez podejmowanie działań na rzecz tworzenia sprzyjających prowadzeniu działalności przemysłowej zasad funkcjonowania Rynków Energii Elektrycznej i Paliw, także poprzez udział w kształtowaniu przejrzystych, transparentnych i konkurencyjnych zasad obrotu energią elektryczną i paliwami, ich wyceny oraz poprawę efektywności energetycznej. Realizacja tych celów prowadzona jest na podstawie i w granicach prawa oraz zasad etyki, z uwzględnieniem zasad gospodarki rynkowej oraz wolnej konkurencji. Zasady przedstawione w Polityce obowiązują wszystkich Członków Forum. Ponadto Forum zachęca również swoich partnerów biznesowych, instytucje, organizacje i współpracowników do stosowania się do obowiązujących w Polityce zasad. W celu zachowania pełnej zgodności działań Forum oraz jego Członków z przepisami szeroko rozumianego prawa konkurencji.

FORUM ORAZ JEGO CZŁONKOWIE SĄ ZOBOWIĄZANI:

- Znać i stosować się do obowiązujących przepisów prawa konkurencji;
- Konsultować z osobą wyznaczoną przez Forum lub z działem prawnym zachowania lub działania, w przypadku wystąpienia wątpliwości czy dane zachowanie stanowi naruszenie prawa konkurencji;
- Powstrzymać się od uczestniczenia w działaniach, które mogą być postrzegane jako ograniczające konkurencję;
- Nie stosować praktyk niezgodnych z prawem, które mogą skutkować ograniczeniem lub wyeliminowaniem dozwolonej działalności konkurencyjnej;
- Przestrzegać tajemnicy przedsiębiorstwa Forum, jego Członków i podmiotów trzecich, zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
- Zachować czujność i unikać sytuacji umożliwiających przekazanie poufnych informacji dotyczących Forum oraz jego członków, firmom konkurencyjnym;
- W sposób uczciwy i sprawiedliwy traktować wszystkich kontrahentów, partnerów i inne osoby, z którymi mają kontakt na rynku;
- Uzyskiwać informacje na temat współpracy z partnerami z prawnie dostępnych źródeł;
- Współpracować z przedstawicielami organów publicznych prowadzących postępowania wyjaśniające, w tym poprzez nieniszczenie żadnych dokumentów, danych ani innych materiałów

CO TO OZNACZA DLA FORUM I JEGO CZŁONKÓW?

1

Unikanie udziału w formalnych lub nieformalnych uzgodnieniach, rozmowach, porozumieniach, których przedmiotem będzie jeden z ww. aspektów lub innych działań ograniczających lub mogących ograniczać swobodę konkurencji;

Obowiązkowa konsultacja wszelkich wątpliwości co do zgodności planowanych działań z prawem konkurencji;

2

3

Przed każdym spotkaniem rekomendowana jest weryfikacja zakresu spraw, które mają być omawiane na spotkaniu i w razie potrzeby, konsultacja legalności spraw, które mają być przedmiotem spotkania;

Zwracanie uwagi na przekazywane lub uzyskiwane informacje, w trakcie prowadzenia rozmów z konkurencją;

4

5

Osoby działające w imieniu Forum lub jego Członków np. członkowie zarządu, dyrektorzy, kadra kierownicza i personel muszą być świadomi i przestrzegać prawa konkurencji oraz wytycznych Polityki;

Niezwłoczne zgłaszanie i informowanie o przypadkowym, nieintencjonalnym wejściu w posiadanie informacji wrażliwych, dotyczących konkurencji.

6

ZGŁASZANIE INFORMACJI O NIEPRAWIDŁOŚCIACH

Z uwagi na fakt, że niektóre kwestie związane z prawem konkurencji mogą być trudne do ustalenia, Forum, w celu zidentyfikowania ewentualnego ryzyka naruszenia przepisów prawa, rekomenduje w przypadku wątpliwości niezwłocznie zwrócić się do działu prawnego w swojej firmie, bądź wyznaczoną przez Forum osobę ds. zgodności z prawem konkurencji.

W przypadku naruszeń lub podejrzeń naruszeń Polityki lub prawa konkurencji każdy zobowiązany jest do zgłoszenia danej sytuacji przez dowolny z dostępnych kanałów informacyjnych Forum:

skrzynkę mailową umożliwiającą zgłaszanie nieprawidłowości: forum@iep.org.pl

kontakt z osobą wyznaczoną przez Forum: Henryk Kaliś, Prezes FOEEiG
Natalia Goralewska, biuro FOEEGG

W przypadku, gdy Członek Forum uzyska informacje o naruszeniu lub podejrzeniu naruszeń Polityki lub prawa konkurencji w związku ze współpracą w ramach Forum, w tym w ramach uczestniczenia w innych działaniach organizowanych przez Forum, jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić Zarząd Forum lub osobę wskazaną do kontaktu.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Zasady przedstawione w Polityce obowiązują Forum oraz wszystkich jego Członków, w tym ich dyrektorów, kadre kierowniczą i cały personel, a także inwestorów i inne podmioty współpracujące z Forum.
- Każdy z podmiotów jest zobowiązany do zapoznania się z treścią Polityki.
- Polityka została zatwierdzona przez Zarząd Forum.
- Polityka wchodzi w życie z dniem 15 maja 2026 r.
- Forum zastrzega sobie możliwość zmiany treści Polityki w dowolnym momencie, np. z przyczyn technicznych, m.in. w celu dostosowania jej postanowień do bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa albo z innych przyczyn wprowadzających konieczność zmiany Polityki.
- O zmianach Polityki Forum będzie informować Członków Forum na wskazany przez członków adres e-mail oraz poprzez zamieszczenie informacji o zmianach na stronie internetowej Forum.
- Polityka zostanie udostępniona na stronie internetowej Forum oraz będzie dostępna w siedzibie Forum.